

NÉPSZABADSÁG ONLINE

A Nigun mint nemzeti kincs

Dzsessz

Nem nehéz megmondani: a Nigun zenekar titka az állhatatosság, azaz bejárni az évekkel ezelőtt meghatározott utat. Viszont ahhoz már hosszabb időre van szükségünk, hogy megértsük, mi motiválja a jelenlegi felállásában trióként működő formációt, mi az, ami a zsidó hagyományokban gyökerező dzsesszzenét az elmúlt évtizedben a zenekarvezető-gitáros Párniczky András számára életprogrammá nemesítette.

Végső Zoltán | Népszabadság | 2010. április 16. | nincs komment

Természetesen gördülő zenefolyam

Reviczky Zsolt

tradicionális átíratainak. A klezmer már egyébként is régen maga mögött hagyta a zenekar, mikor elmozdult a komoly, komponált, színpadra teremt városi dzsessz irányába. Ezért sokkal egyszerűbb ahhoz a zenészi körhöz kötnünk őket, akik – hasonlóan Bartók Bélához – bátran nyúlnak őseik folkkincstárához és mai, modern felfogás szerint új köntösbe öltöztetik a hagyományos dallamokat, az eredendő értékek megőrzése mellett. Itthonról Dresch Mihályt említhetnénk, külföldről – és elsősorban New Yorkból – pedig mindazokat, akikkel a Nigun már dolgozott együtt.

Párniczky komoly erényei közé tartozik az a szervezőképesség, amellyel maga mellé állítja a műfaj világhírű képviselőit: eddig az avantgárd királya, John Zorn és a megalkuvásmentes szaxofonos-rabbi, Daniel Zamir is játszott és készített felvételt a Nigunnal. Ám a zenekar eddigi pályafutásának megkoronázása kétségkívül a Művészetek Palotájában, a Grammydíjas Klezmatics fúvósa, Matt Darriau és a Sex Mob vezetője, valamint a Kansas City című film zenei rendezője, a szintén fúvós Steven Bernstein közreműködésével megtartott koncert volt. A zenekar sokadik felállását éli, és őszintén, én mindig tamáskodtam, hogy ilyen sűrű változékonyság mellett meg lehet-e valósítani a következő munkát. Két éve azonban stabil a felállás: Párniczky vezető alkatát jól szolgálja Jeszenszky György dobos és Nagy Péter bőgős, miközben remek muzikusokról, összeszokott ritmuszekcióról van szó. A hangzásnak jót tett, hogy Párniczky most elektromos helyett akusztikus gitáron játszott, a visszafogottan alkalmazott effektek is működtek, és úgy tűnt, hogy a szolidabbra hangolt zenekar ezúttal a kompozíciókban megbúvó finomságokra helyezi a hangsúlyt. Az okosan áthangszerelt darabok a két vendégszólístát voltak hivatottak támogatni, akik mintha mindig is a Nigun tagjai lettek volna, olyan természetességgel szőtték az ezen az estén nekik átadott vezérszólamokat. Darriau bolgár kavalon,

A Nigun eddigi három lemezét meghallgatva egyfajta mozdulatlansággal találjuk szemben magunkat; annyira erős koncepció alapján dolgozik a zenekar, hogy az egymást követő kis lépések közvetlen közlőrl szinte észrevehetetlenek. Például a lemezeken mindig van egyegy szerzemény, amely – némileg módosítva – a következő korongra is felkerül. Ám ha hátrébb lépünk, és azt nézzük, honnan hová jutott el a zenekar, kitérül előttünk az az univerzum, amelyben a Nigun a mai dzsessz egyik jellegzetes ága, a „klezzjazz” érett képviselőjévé vált. A „klezzjazz” ugyanakkor nem igazán találó kifejezés (habár az első lemez címe éppen ez volt), mert a zsidó-haszid kultúrkörből merítő dzsessz itthon egyedüli képviselőjeként nyilván olyan hatások is érik a Nigunt, amelyek sajátosan magyar ízt is kölcsönöznek Párniczky szerzeményeinek és

altszaxofonon és saját módosítású sípokon, Bernstein pedig trombitán és szopránharsonán játszott, de Párniczky sem maradt le mögöttük nagy ívű szóloival és ötletesen merész közjátékaival.

A koncert erejéig kvintetté bővült Nigun átdolgozott, hagyományos repertoárja és Darriau néhány szerzeménye új színben láttatta a zenekart. A korábban olykor tapasztalható feszesség helyébe a természetesen gördülő zenefolyam lépett, a jó másfél órás program szerves egésszet képezett, a különálló számok dzsessz-szvitté álltak össze. A Nigun Magyarországon egyedülálló produkció, különféle kultúrák közös hangját keresi, és most már azt is bizonyította, hogy zenéje világszínvonalú: azt hiszem, erre szokták azt mondani, hogy ritka nemzeti kincs.